

Διάλεξη, Τμήμα ΜΙΘΕ (αμφιθέατρο Α΄)
Τρίτη 23 Φεβρουαρίου 2016, 19:00

ΠΛΑΤΩΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΦΑΙΡΟΠΟΙΙΑ

Νέα στοιχεία για την πρώιμη ιστορία της αστρονομίας

Πάυλος Καλλιγιάς

Καθηγητής Αρχαίας Ελληνικής Φιλοσοφίας, Πανεπιστήμιο Αθηνών

Περίληψη

Η συζήτηση όσον αφορά την «αληθινή αστρονομία» στο έβδομο βιβλίο της πλατωνικής *Πολιτείας* μπορεί να διαφωτιστεί και να συμπληρωθεί με τη βοήθεια της μυθολογικής περιγραφής των ουράνιων περιφορών, η οποία παρουσιάζεται στο δέκατο βιβλίο του έργου. Μια περικοπή από την πραγματεία του Θέωνος του Σμυρναίου (2^{ος} αι. μ.Χ.) για τα πλατωνικά μαθηματικά φαίνεται πως είναι ιδιαίτερα επιβοηθητική για την κατανόηση αυτής της σχέσης, καθώς συνδέει τον σχεδιασμό μηχανικών μοντέλων του κόσμου με το ερευνητικό πρόγραμμα του «σώζειν τα φαινόμενα», το οποίο είχε κατά την αρχαιότητα συσχετιστεί με τη σχολή του Πλάτωνος. Από την άλλη πλευρά, ο λεγόμενος «Μηχανισμός των Αντικυθήρων» αντιπροσωπεύει μια θεαματική εξέλιξη στην αρχαία τεχνολογία, μολονότι ο ακριβής σκοπός του και ο τρόπος της λειτουργίας του παραμένουν, σε κάποιο βαθμό, αδιευκρίνιστοι. Με την εξέταση των σχετικών λογοτεχνικών αναφορών από την αρχαιότητα όσον αφορά παρόμοιες συσκευές κανείς μπορεί να αρχίσει να σχηματίζει μια ιδέα όσον αφορά τις θεωρητικές προϋποθέσεις της κατασκευής του και να αποκαλύψει, ως έναν βαθμό, λόγους που συνδέουν την τελευταία με το ως άνω ερευνητικό πρόγραμμα.